

Viðhorf nemenda til kennsluhátta í fjarnámi

Spurningakönnun meðal nemenda á námskeiðinu
Vefstjórnun og upplýsingaarkitektúr UPP110f í janúar 2022.

Janúar 2022

Höfundur: Sigurbjörg Jóhannesdóttir

Titill:

Viðhorf nemenda til kennsluhátta I fjarnámi

Spurningakönnun meðal nemenda í námskeiðinu *Vefstjórnun og upplýsingaarkitektúr UPP110f* í janúar 2022

Útgefandi:

Menntavísindastofnun, Menntavísindasvið, Háskóli Íslands

ISBN:

Tími útgáfu:

2022, janúar

Höfundur:

© Sigurbjörg Jóhannesdóttir



<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>

Þessi skýrsla er gefin út með afnotaleyfi Creative Commons CC BY 4.0. Það þýðir að hver sem er má endurnýta hana að hluta til eða alveg, breyta, dreifa, textagreina og búa til afleidd verk í hvaða miðli sem er. Skilyrðin eru að upprunalegs höfundar sé getið og að um sé að ræða skapandi vinnu sem eykur þekkingarlegt verðmæti rannsóknarinnar.

Efnisyfirlit

Helstu niðurstöður	4
Námskeiðið Vefstjórnun og upplýsingaarkitektúr UPP110f	5
Nemendahópurinn sem svaraði könnuninni	6
Skilgreining nemenda á sjálfum sér út frá kennsluformi og mögulegri viðveru	7
Það hentar nemendum vel að námskeiðið sé í fjarnámi	8
Flestir vilja hafa netfundi á þriggja vikna fresti yfir önnina	9
Minnihluti nemenda vill mæta í staðlotur	9
Allir eru tilbúnir að prófa að taka þátt í stuðningshópi	10
Flestum finnst fínt að vinna í bland einstaklings- og hópverkefni	10
Nemendur vilja að virkni og þátttaka sé metin til námsmats	11
Nemendur vilja fá hagnýt verkefni	11
Nemendur vilja fá hagnýta þekkingu og aukinn skilning	12

Töflur

Tafla 1 Manntalsfræðilegir þættir nemenda sem svöruðu könnuninni	6
Tafla 2. Skilgreining þátttakenda á hvernig nemendur þeir eru og þær settar fram út frá því hvernig þeir eru merktir í Uglunni	7

Myndir

Mynd 1. Skilgreining nemenda á sjálfum sér út frá kennsluháttum og mögulegri mætingu í staðnám	7
Mynd 2. Hvað nemendum finnst um að námskeiðið sé í fjarnámi, hvort vilji staðkennslu og áhrif Cóvid á kennsluhætti og samskipti	8
Mynd 3. Fjöldi netfunda sem nemendur eru tilbúnir til að taka þátt í	9
Mynd 4. Hvað nemendum finnst um að mæta í staðlotur í fjarnámi	9
Mynd 5. Hlutfall nemenda sem eru tilbúnir til að prófa að vera í stuðningshópi með samnemendum	10
Mynd 6. Hlutfall nemenda sem kjósa að vinna eingöngu einstaklingsverkefni og þeirra sem finnst fínt að vinna í bland einstaklings- og para-/hópverkefni	10
Mynd 7. Hvað nemendum finnst um mat á virkni og þátttöku í námskeiðinu	11
Mynd 8. Hvernig nemendur vilja hafa samsetningu námsmats	11

Helstu niðurstöður

Nemendur í námskeiðinu *Vefstjórnun og upplýsingaarkitektúr UPP110f* svöruðu netkönnun í byrjun vorannar 2022. Ekki var um nafnleynd að ræða. Ef nemendur vildu ekki svara þá opnuðu þeir könnunina, settu nafnið sitt inn og lokuðu könnuninni án þess að svara spurningunum. Þeir gátu einnig farið þá leið að sleppa þeim spurningum sem þeir vildu ekki svara.

Nemendur fengu að vita að niðurstöðurnar yrðu notaðar til að móta námskeiðið betur svo hægt væri að koma betur til móts við þarfir þeirra. Þeim var einnig lofað því að í niðurstöðum yrðu engar persónugreinanlegar upplýsingar. Ekki er um neinar viðkvæmar persónuupplýsingar að ræða sem er spurt um.

Alls svaraði 31 nemandi könnuninni. Það voru frá 29 svörum til 31 svars við hverri spurningu. Nemendur voru beðnir um að **skilgreina hvort þeir væru fjar-, blandaðir eða staðnema** og voru það 94% (29) sem skilgreindu sig sem fjarnema, 3% (1) sem blandaðan nema og 3% (1) sem staðnema. Þessar niðurstöður voru bornar saman við skráningu á kennsluformi þessara nemenda í Uglu og í ljós kom að það er ekki samræmi. Í Uglu voru 58% (18) af þessum nemendum skráðir sem staðnema og 42% (13) sem fjarnema. Þessi niðurstaða gefur vísbendingu um að það þurfi að endurskoða hvernig skráningu nemenda á kennsluháttum er í Uglu. Jafnvel að hætta að skrá nemendur sem fjar- og staðnema þar sem kennsluform námskeiða eru fjölbreytt og nemendur geta verið að taka námskeið á sama tíma í stað- og fjarnámi. Ef halda á áfram að skrá nemendur sem stað- eða fjarnema þarf að auka skráningarmöguleikana og til dæmis nota skilgreiningarnar sem eru notaðar í þessari könnun. Það gæti verið gott fyrir kennara að vita þegar hann skipuleggur önnina hvort sé ástæða til að hafa staðlotu eða ekki en þá gæti einn mælikvarðinn verið að vita fjölda fjarnema sem myndu mögulega mæta.

Það voru 97% (30) sem sögðu að það hentaði sér mjög vel að þetta námskeið væri kennt í **fjarnámi með netfundum**. Einungis 6% eða tveir nemendur sögðu að þeir vildu að reynt væri að bjóða upp á einhverja staðkennslu. Córd virðist ekki vera ástæðan fyrir því hversu nemendur eru ánægðir með að geta tekið námið í fjarnámi (42% / 13) eða að öll samskipti séu stafræn á meðan að smithætta er til staðar (35% / 11). Ástæðan virðist liggja í öðrum þáttum sem ekki voru skoðaðir sérstaklega hér. Það eru til dæmis 45% (14) nemenda sem segja að þau vilji bara stafræn samskipti því þau henti þeim betur en samskipti háð stað og tíma.

Flestir nemendur 40% (12) segjast vera til í að taka þátt í **netfundum** á þriggja vikna fresti og 68% (21) nemenda vilja ekki mæta eða geta ekki mætt í staðlotu. Um 2/3 hluti segir ástæðuna vera búseta, vinna eða annað. Um 1/3 segir ástæðuna vera vegna smithættu af Córd. Það eru 32% eða tíu nemendur sem myndu vilja mæta í eina til tvær staðlotur þrátt fyrir smithættu af Córd.

Þegar nemendur voru spurðir hvort þeir vildu mæta í **staðlotur** kom í ljós að meirihluti þeirra 68% (21) vildi það síður, á meðan að 32% (10) sögðust vilja mæta í eina til tvær staðlotur þrátt fyrir smithættu af Córd. Af þeim sem vilja síður mæta þá er 2/3 þeirra sem segja það vera vegna búsetu, vinnu eða annars, á meðan að 1/3 segir ástæðuna vera vegna Córd.

Flestum nemendum eða 2/3 segja að þeim finnist fínt að vinna í bland **einstaklings- og para-/hópverkefni** á meðan að 1/3 segist kjósa að vinna eingöngu einstaklingsverkefni. Engir nemendur kjósa að vinna eingöngu paraverkefni eða eingöngu hópverkefni. Kennari þarf því að leitast við að skipuleggja námsmátið þannig að nemendur hafi val um hvort þeir vinni saman eða einir. Ef ekki er hægt að bjóða upp á slíkt val þarf kennari að reyna að bjóða upp á hæfilega mikla blöndun verkefna á milli einstaklingsverkefna og para-/hópverkefna.

Það kom í ljós að allir nemendurnir eru tilbúnir til að prófa að **taka þátt í stuðningshópi** með samnemendum þó að 2/3 sé ekki viss um hvort það henti þeim. Það er tæplega 1/3 af nemendum sem vilja eingöngu vinna einstaklingsverkefni og 2/3 sem finnst fínt að blanda saman einstaklings- og para-/hópverkefnum. Í námskeiðinu er val um að vinna einn eða í hóp að stóru verkefni sem er í gangi í gegnum alla önnina. Það er ekki ástæða til að búa til stuðningshóp fyrir þá sem vinna verkefnið í hóp en þessar niðurstöður gefa sterklega til kynna að það sé ástæða til að bjóða þeim nemendum sem vinna verkefnið upp á að taka þátt í stuðningshópi samnemenda.

Nemendur voru spurðir um hvaða virkni og þátttöku þeim finndist að ætti að meta og var notaður Likert skali frá einum til sex, þar sem 1=Mjög ósammála, 2=Ósammála, 3=Frekar ósammála, 4=Frekar sammála, 5=Sammála og 6=Mjög sammála. Það voru 87% (26) frekar sammála til mjög sammála því að það ætti að meta alla virkni og þátttöku. 73% (22) eru frekar sammála til mjög sammála um að það eigi að meta umræður sem fara fram á umræðuþráðum í Canvas en minna en helmingur nemenda 43% (13) er frekar sammála til mjög sammála því að það ætti að meta mætingu á netfundum. Þessi niðurstaða gefur til kynna að kennari þurfi að leitast við í námsmati námskeiðsins að meta sem mest af virkni og þátttöku fyrir utan þátttöku á netfundum eða þar sem viðveru er krafist. 57% nemenda er ekki sammála því sem rennir stoðum undir þá tilfinningu kennara að þátttaka í fjarnámi þar sem er krafist rauntímaviðveru þurfi að vera valfrjáls þar sem ekki er hægt að finna tímasetningu sem allir nemendur geta mætt á.

Spurt var út í **samsetningu námsmats** og voru langflestir nemendurnir 93% (28) frekar sammála til mjög sammála því að námsmatið ætti að samanstanda af hagnýtu verkefni/verkefnum. Um 2/3 er frekar sammála til mjög sammála að námsmatið ætti að samanstanda af hagnýtum verkefnum og fræðilegum ritgerðarskrifum. Eingöngu 1/4 nemenda sagðist vera frekar sammála til sammála því að námsmatið ætti að samanstanda af eingöngu fræðilegum ritgerðarskrifum. Enginn var mjög sammála því. Allir 100% (31) nemenda voru frekar ósammála til mjög ósammála því að námsmatið ætti að samanstanda af einu lokaprófi. Þegar nemendur voru spurðir um hvort þeir myndu vilja hafa val um hvernig þeir höguðu námsmati sínu þá voru það 76% (22 af 29) sem sögðust vera frekar sammála til mjög sammála því.

Námskeiðið Vefstjórnun og upplýsingaarkitektúr UPP110f

Námskeiðið UPP110f tilheyrir námsbraut um Upplýsingafræði, sem heyrir undir Félagsfræði-, mannfræði- og þjóðfræðibraut við Félagsvísindasvið Háskóla Íslands. Námskeiðið er 8 einingar á meistarastigi. Á þessari námsbraut er það skyldunámskeið á námsleiðum Upplýsingafræði MIS, MA og Upplýsingafræði viðbótardiplóma á öllum kjörsviðum. Er bundið val í á námsleiðinni Opinber stjórnsýsla MPA í Stjórn málafræðideild á Félagsvísindasviði. Er val í Hagnýtri menningarmiðlun MA og Vefmiðlun Viðbótardiplóma í Sagnfræði- og heimspekideild á Hugvísindasviði.

Nemendahópurinn sem svaraði könnuninni

Alls svaraði 31 nemandi könnuninni. Tengill á könnunina sem fór fram í Google Forms var settur inn í verkefnaskilahólf í Canvas og sem var tengt við dagatal nemenda þar sem kom fram hvenær væri síðasti dagur til að svara könnuninni. Það voru 43 nemendur skráðir í námskeiðið í byrjun þess og svarhlutfallið var því 72%. Þegar þessi skýrsla er tekin saman tveimur vikum síðar eru 37 nemendur skráðir og þar af sex nemendur sem aldrei hafa opnað Canvas vefinn, eru svokallaðir drauganemendur. 31 nemandi er virkur á námskeiðinu sem er sami fjöldi og svaraði netkönnuninni. Tveir nemendur sem skráðu sig úr námskeiðinu svöruðu könnuninni og tveir nemendur sem eru virkir í námskeiðinu svöruðu ekki netkönnuninni.

Flestir nemendur sem svöruðu eru skráðir í Upplýsingafræði 77% (24), 13% (4) í Vefmiðlun, 7% (2) í Opinberri stjórnsýslu og 3% (1) í Alþjóðasamskiptum. 42% (13) eru í meistaranámi og 58% (18) í viðbótardiplóma. Um 29% (9) nemenda eru nýnemar. 55% (17) hafa lokið einni önn og 16% (5) hafa lokið tveimur önnum eða fleiri. .

Tafla 1 Manntalsfræðilegir þættir nemenda sem svöruðu könnuninni

Manntalsfræði	Þættir	n=31	%
Kyn	Karlar	1	3
	Konur	30	97
Aldur	20-29 ára	1	3
	30-39 ára	16	52
	40-49 ára	8	26
	50-59 ára	6	19
Búseta	Höfuðborgarsvæðið	24	77
	Landsbyggðin	7	23
Námsbraut	Upplýsingafræði	24	77
	Vefmiðlun	4	13
	Opinber stjórnsýsla	2	7
	Alþjóðasamskipti	1	3
Framhaldsnám	Meistaránám	13	42
	Viðbótardiplóma	18	58
Hvað lengi í námi	Nýnemar	9	29
	Hafa lokið einni önn	17	55
	Hafa lokið 2 önnum eða fl.	5	16

Konur eru 97% (30) og karl 3% (1). Eingöngu einn karl er virkur nemandi í námskeiðinu, þrír karlar eru skráðir. Flestir þátttakendur í könnuninni 52% (16) eru á aldrinum 30 til 39 ára, 26% (8) 40-49 ára, 19% (6) 50 til 59 ára og 3% (1) 20 til 29 ára. Þátttakendur voru spurðir hver búseta þeirra væri núna þegar námið stæði yfir. 77% (24) þeirra segjast vera búsett á höfuðborgarsvæðinu og 23% (7) á landsbyggðinni

Skilgreining nemenda á sjálfum sér út frá kennsluformi og mögulegri viðveru

Í Uglu eru 42% (13) svarenda skráðir fjarnemar og 58% (18) staðnemar. Spurt var hvaða kennsluform hentaði best og miðað við svörin þá virðist ekki vera hægt að treysta þessari merkingu nemenda í Uglu. Einn nemi er rétt skráður sem staðnemi og 54% (17) sem fjarnemar. Sjá í töflu 1 svör þátttakenda varðandi hvernig þeir skilgreina sig út frá kennsluhætti og viðveru í staðnám.

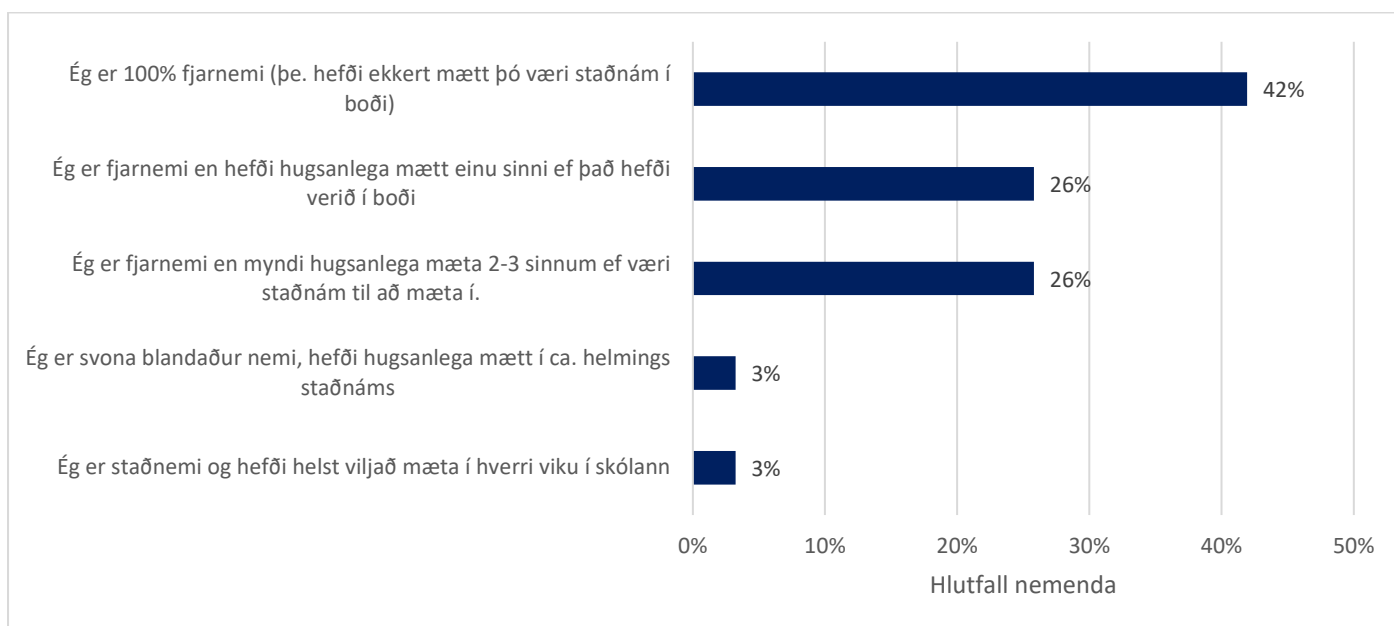
Tafla 2. Skilgreining þátttakenda á hvernig nemendur þeir eru og þær settar fram út frá því hvernig þeir eru merktir í Uglunni.

	Staðnemar		Fjarnemar		Allir	
	%	N	%	N	%	N
Ég er 100% fjarnemi (þ.e. hefði ekkert mætt þó væri staðnám í boði)	46%	6	39%	7	42%	13
Ég er fjarnemi en hefði hugsanlega mætt einu sinni ef það hefði verið í boði	23%	3	28%	5	26%	8
Ég er fjarnemi en myndi hugsanlega mæta 2-3 sinnum ef væri staðnám til að mæta í.	23%	3	28%	5	26%	8
Ég er svona blandaður nemi, hefði hugsanlega mætt í ca. helmingi staðnáms	0%	0	6%	1	3%	1
Ég er staðnemi og hefði helst viljað mæta í hverri viku í skólann	8%	1	0%	0	3%	1

Flestir þátttakendur 94% (29) segjast vera fjarnemar, 3% (1) segist vera blandaður nemi, það er hefðu hugsanlega mætt í helming staðnáms og 3% (1) segist vera staðnemi, sem vill helst mæta í hverri viku í skólann.

Af þeim sem skilgreina sjálfa sig sem fjarnema þá segjast 46% (13) þeirra að þeir myndu ekki mæta í staðnám þó það væri í boði. Allar hinar skilgreiningarnar fela í sér einhverja staðnámsmætingu sem þýðir að ef væri ein staðlota í boði myndu hugsanlega 58% mæta í hana.

26% (8) nemendur segjast myndu hugsanlega mæta einu sinni yfir önnina ef það væri í boði og sama hlutfall 26% (8) segist myndi hugsanlega mæta tvisvar til þrisvar sinnum ef væri staðnám til að mæta í.

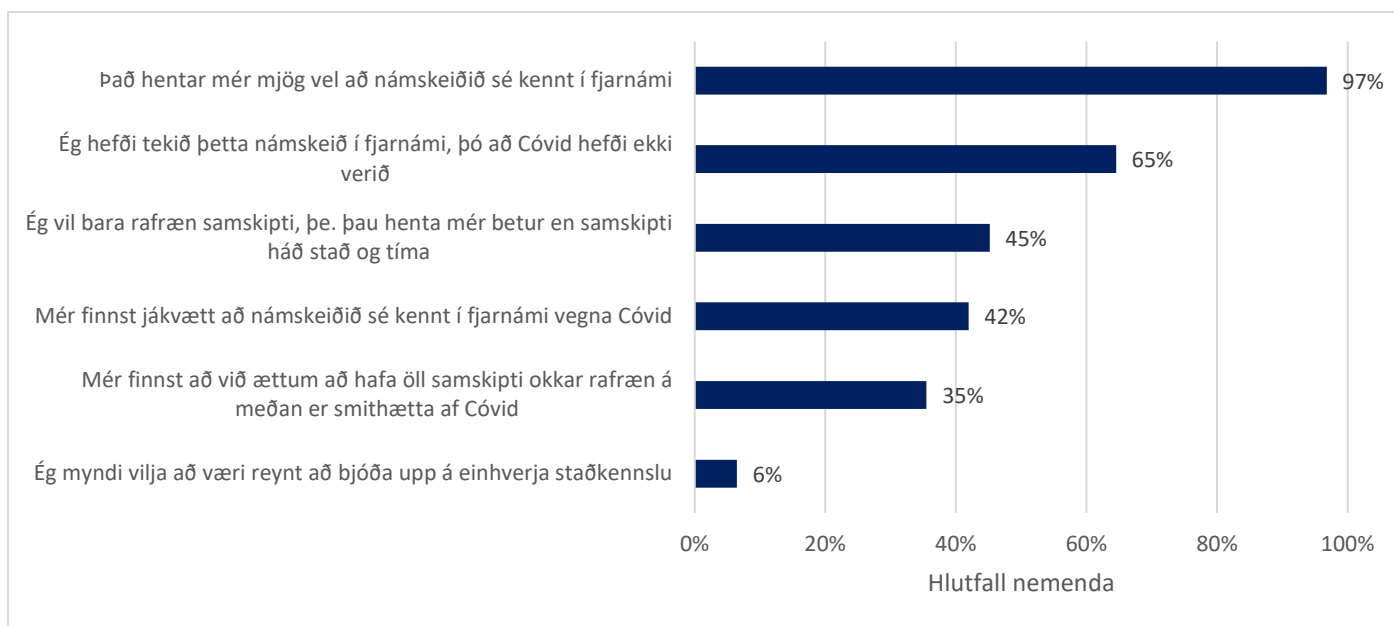


Mynd 1. Skilgreining nemenda á sjálfum sér út frá kennsluháttum og mögulegri mætingu í staðnám.

Það hentar nemendum vel að námskeiðið sé í fjarnámi

Allir nema einn nemandi 97% (30 af 31) sögðu að það hentaði þeim mjög vel að námskeiðið væri kennt í fjarnámi. 65% (20) þeirra sagði að þau hefðu tekið námið í fjarnámi, þó að Córdid hefði ekki verið. Þá sögðu 45% (14) að þau vildu bara stafræn samskipti, þar sem þau hentuðu sér betur en samskipti háð stað og tíma. Það voru einungis 6% eða tveir nemendur sem sögðust myndu vilja að það væri reynt að bjóða upp á einhverja staðkennslu.

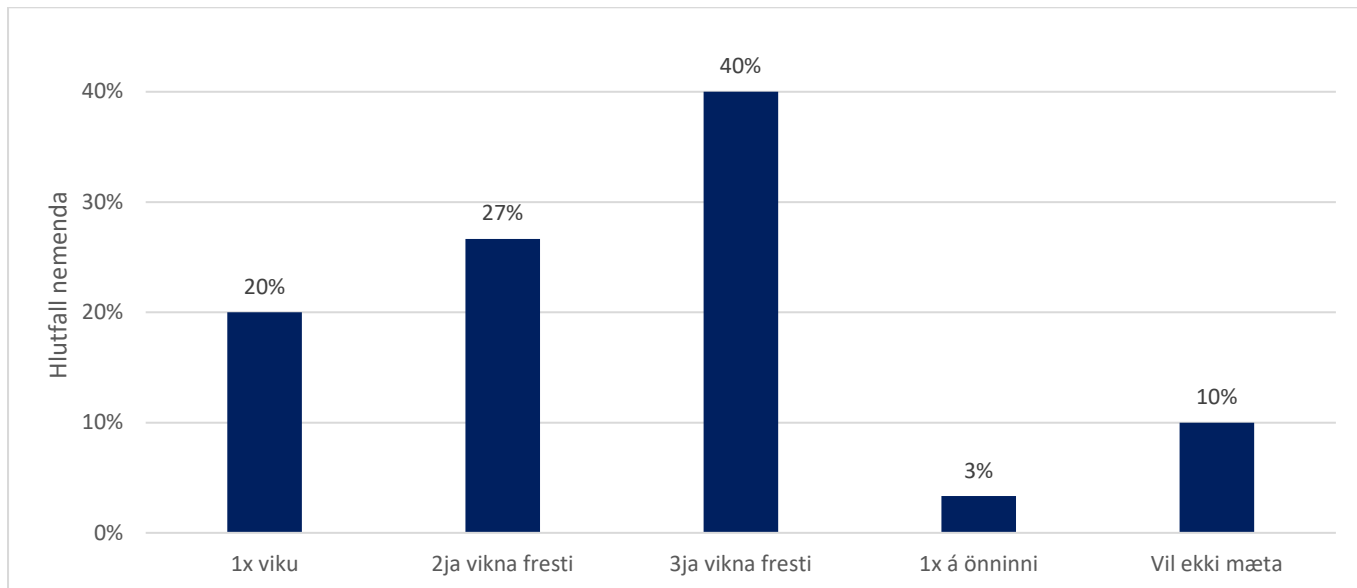
Þegar spurt var út í hvað nemendum finndist um að námskeiðið væri kennt í fjarnámi vegna Córdid þá voru það 42% (13) sem fannst það jákvætt og 35% (11) sem sögðust vilja hafa öll samskipti rafræn á meðan að smithætta væri af Córdid.



Mynd 2. Hvað nemendum finnst um að námskeiðið sé í fjarnámi, hvort vilji staðkennslu og áhrif Córdid á kennsluhætti og samskipti

Flestir vilja hafa netfundi á þriggja vikna fresti yfir önnina

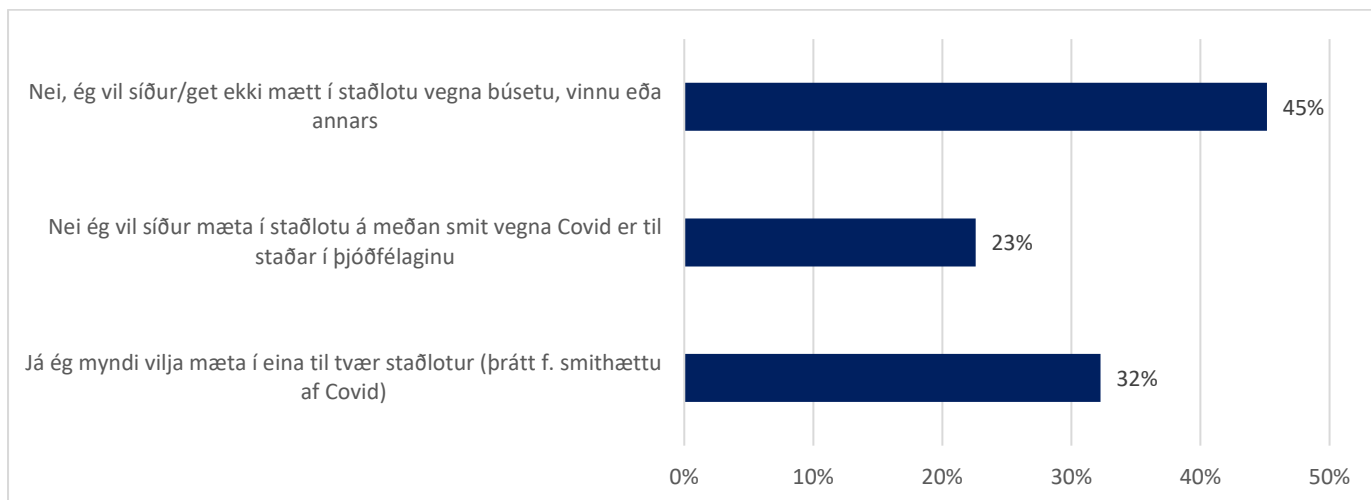
Þegar nemendur voru spurðir hversu marga netfundi þeir myndu vilja hafa yfir önnina þá sögðust flestir þeirra 40% (12) vera til í að taka þátt í netfundi á þriggja vikna fresti, 27% (8) á tveggja vikna fresti og 20% (6) einu sinni í viku. Það voru 3% (1) sem sögðust vera tilbúin til að mæta á slíkan netfund einu sinni á önninni og 10% (3) sögðust vilja sleppa því að mæta á netfundi.



Mynd 3. Fjöldi netfunda sem nemendur eru tilbúnir til að taka þátt í

Minnihluti nemenda vill mæta í staðlotur

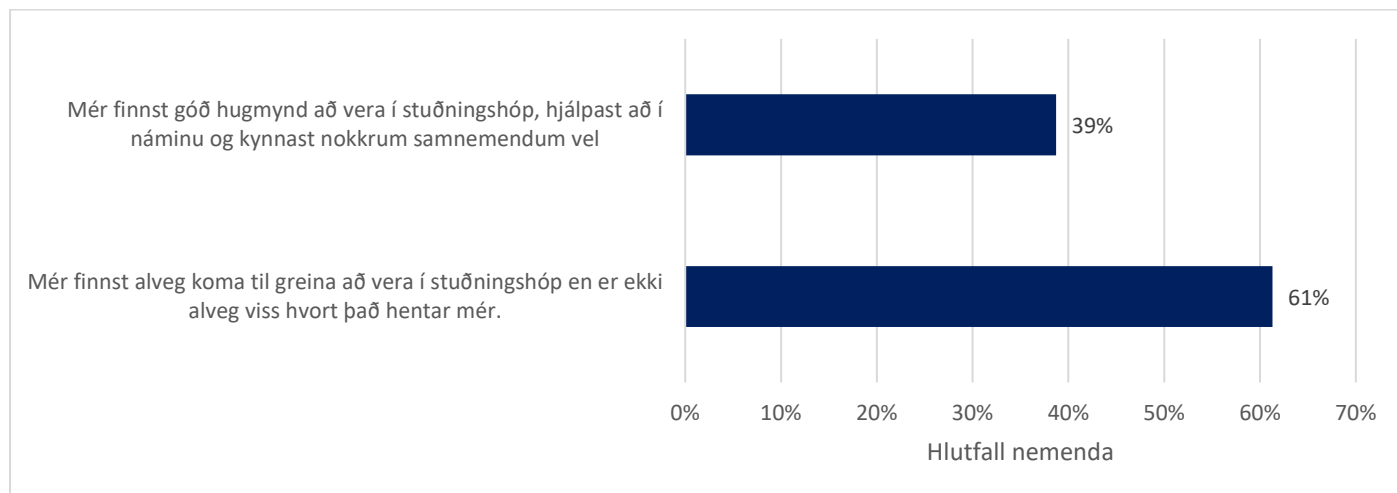
Meirihluti nemenda 68% (21) nemenda vilja síður mæta í staðlotu á meðan að 32% (10) myndu vilja mæta í eina til tvær staðlotur þrátt fyrir smithættu af Córd. 45% (14) segja ástæðuna fyrir að þeir vilji síður eða geti ekki mætt í staðlotu sé vegna búsetu, vinnu eða annars. Það eru 23% (7) sem segja að þeir vilji síður mæta í staðlout á meðan að smit vegna Covid sé til staðar í þjóðfélaginu.



Mynd 4. Hvað nemendum finnst um að mæta í staðlotur í fjarnámi

Allir eru tilbúnir að prófa að taka þátt í stuðningshópi

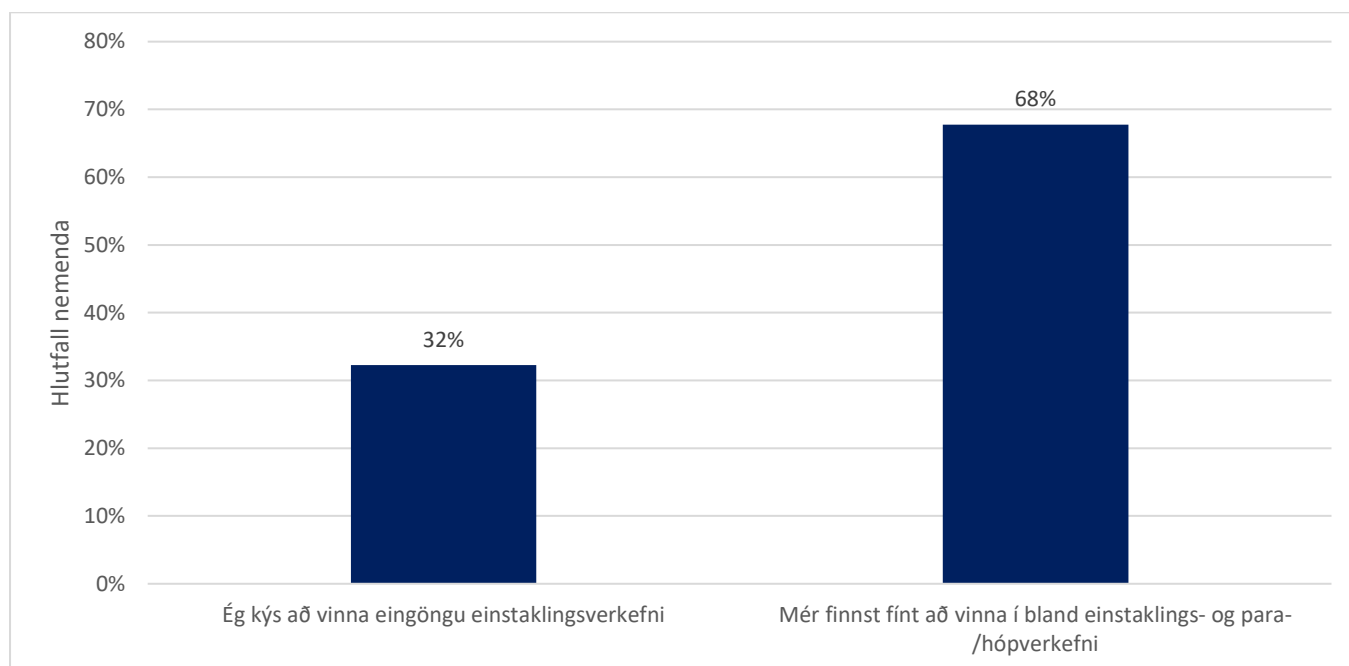
Nemendur voru spurðir að því hvort þeir vildu vera í stuðningshóp og voru það 39% (12) sem fannst það góð hugmynd. Það voru um 61% (19) sem sögðu það koma til greina að vera í stuðningshóp en voru jafnframt ekki vissir um hvort það hentaði sér. Enginn (0) hakaði við að hann vildi alls ekki vera í stuðningshóp.



Mynd 5. Hlutfall nemenda sem eru tilbúnir til að prófa að vera í stuðningshópi með samnemendum

Flestum finnst fínt að vinna í bland einstaklings- og hópverkefni

Meirihluti nemenda, 68% (21) segir að það sé fínt að vinna í bland einstaklings- og/eða para-/hópverkefni á meðan að 32% (10) nemenda segjast kjósa að vinna eingöngu einstaklingsverkefni.

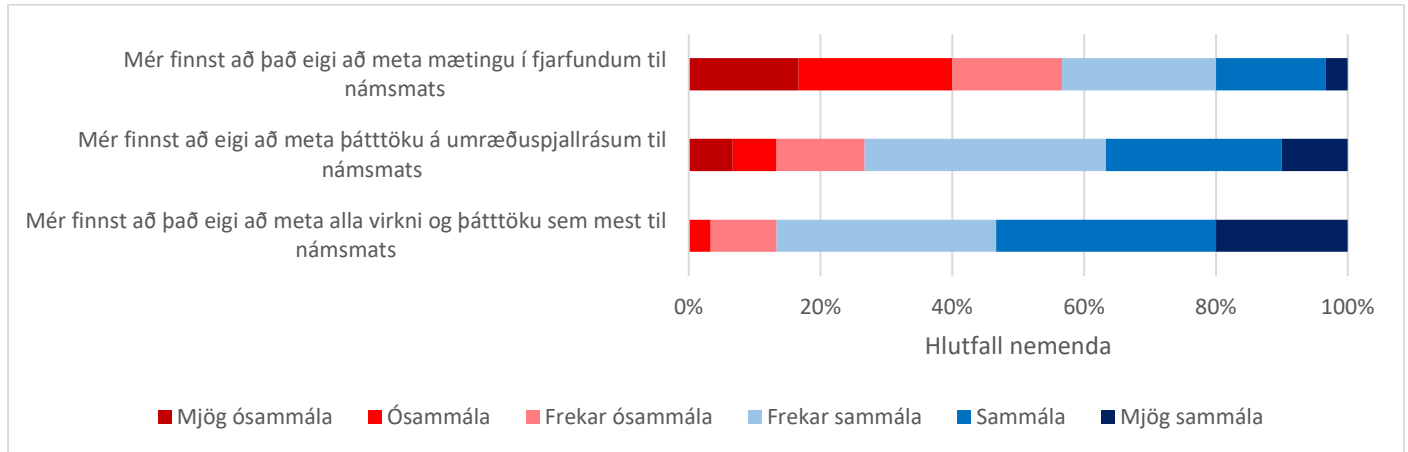


Mynd 6. Hlutfall nemenda sem kjósa að vinna eingöngu einstaklingsverkefni og þeirra sem finnst fínt að vinna í bland einstaklings- og para-/hópverkefni.

Nemendur vilja að virkni og þátttaka sé metin til námsmats

Eins og sjá má á mynd sjö þá eru það flestir eða 87% (26 af 30) sem eru frekar sammála til mjög sammála því að það eigi að meta alla virkni og þátttöku sem mest til námsmats.

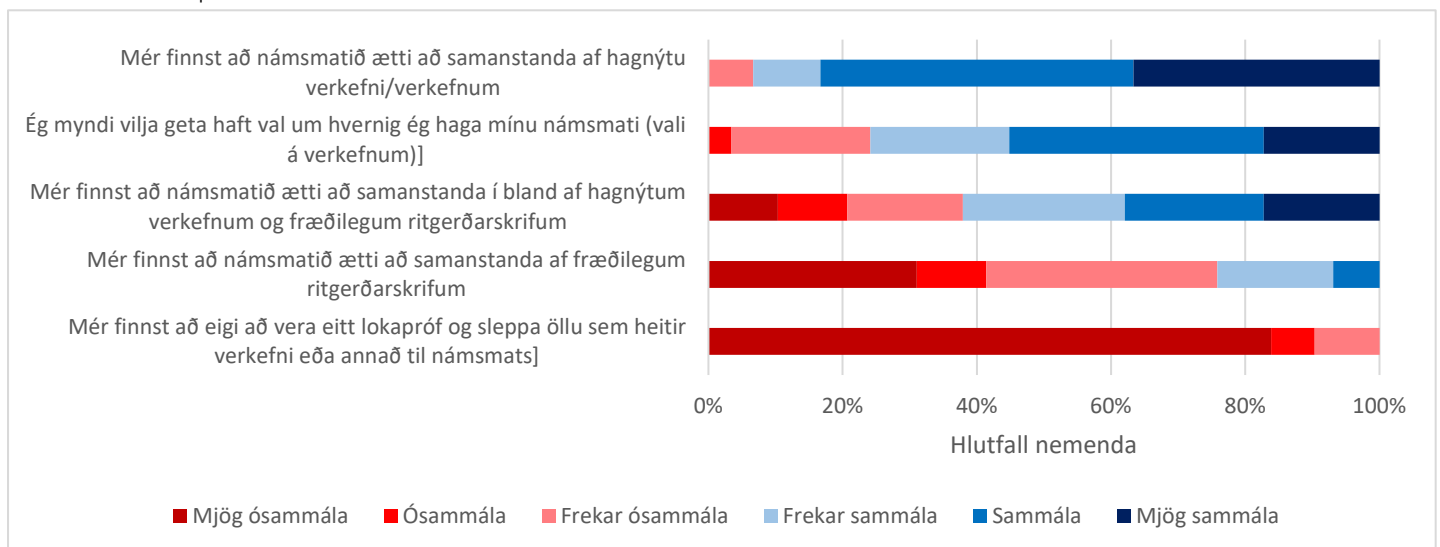
73% (22 af 30) eru frekar sammála til mjög sammála því að það eigi að meta umræður og minna en helmingur 43% (13 af 30) er sammála því að það eigi að meta mætingu á netfundum.



Mynd 7. Hvað nemendum finnst um mat á virkni og þátttöku í námskeiðinu

Nemendur vilja fá hagnýt verkefni

Nemendur voru spurðir um hvernig þeir vilja hafa samsetningu námsmats. Flestir nemendur 93% (28 af 30) eru frekar sammála til mjög sammála því að námsmatið ætti að samanstanda af hagnýtu verkefni/verkefnum. Það eru 76% (22 af 29) af nemendum sem eru sammála því að þeir myndu vilja hafa val um hvernig þeir haga námsmati sínu (vali á verkefnum). Þá eru 62% (18 af 29) nemenda sammála því að námsmatið ætti að samanstanda í bland af hagnýtum verkefnum og fræðilegum ritgerðarskrifum. Fáir nemendur 24% (7 af 29) eru sammála því að námsmatið ætti að samanstanda eingöngu af fræðilegum ritgerðarskrifum. Þá eru allir 100% (31) sammála því að það eigi ekki að vera eitt lokapróf.



Mynd 8. Hvernig nemendur vilja hafa samsetningu námsmats

Nemendur vilja fá hagnýta þekkingu og aukinn skilning

Það var ein opin spurning þar sem nemendur voru beðnir um að svara því hvað þeir vildu fá út úr námskeiðinu. Um helmingur nemenda svaraði spurningunni 48% (15).

Langflestir 60% (9) tala um að þau vonast til öðlast hagnýta þekkingu eða kunnáttu á viðfangsefni námskeiðsins.:

“Þetta hljómar eins og praktískt námskeið fyrir þá sem hafa áhuga á vefstjórnun og framsetningu efnis á vefnum svo ég vonast til að fá hagnýta þekkingu í því.”

“Praktísk verkefni sem líkjast því sem ég gæti nýtt í starfi eins og þarfagreiningar og slíkt.”

Um fjórðungur segist vilja fá aukinn eða betri skilning á efninu:

“Að auka skilning minn og þekkingu á upplýsingaarkitektúr.”

“Almennt meiri innsýn og betri skilning á heimi vefstjórnunar og upplýsingaarkitektúrs”

Það eru 20% (3) sem segjast vilja öðlast grunnþekkingu á efninu:

“Læra betur á grunnþætti vefstjórnunar og hvernig góðir vefir ættu að vera uppsettir með það að sjónarmiði að upplýsingar séu skýrar og greinilegar.”

“Rata um stræti upplýsingatækni og vefstjórnar.”

Einungis 7% (1) tala um tækniþekkingu:

“Meiri hagnýta og fjölbreytta tækniþekkingu til að nota í verkefnavinnu og við skipulag”

Tveir tengja námið við vinnu, annar þeirra telur að námið nýtist í núverandi vinnu en hinn að námið hjálpi við að fá nýja vinnu:

“Tækin og tólin til að komast í betra starf.”